

**Змусьте
людей
посміхатися**

**просто
додайте
гумору**

ЦЯ ТАКТИКА ХОРОША
ДЛЯ ПРИВЕРНЕННЯ
УВАГИ ДУЖЕ РІЗНОРІДНОЇ
АУДИТОРІЇ ТА ПРОСТОГО
РОЗПОВСЮДЖЕННЯ
ІНФОРМАЦІЇ

ВІДЕО ПРИКЛАД

● Пародії на президентські плакати

Художники та правозахисники Єгипту

Єгиптяни вставили фотографії Президента Мумбарака в афіші популярних фільмів. Зображення швидко поширювалося в інтернеті. Гумор плакатів розвіював містицизм Мумбарака та дозволив людям, які навіть не вважали себе активістами, протистояти своєму президентові навіть у жартівливій формі.

ІНСТРУМЕНТИ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ:

цифровий відео-редактор, Facebook, блоги, email, YouTube.

ДЕТАЛІ ЗА ПОСИЛАННЯМ:

Відео слайд-шоу: <http://bit.ly/363qyA> (youtube.com)

● Караоке відео за права людини

Мережа працівників секс-індустрії країн Азії та Тихоокеанського регіону

Реагуючи на закони, які їх дискримінували, працівники секс-індустрії створили сатиричне відео, героями якого стали значимі політичні фігури. Показуючи це відео в барах, клубах, під час вечірок, працівники секс-індустрії розповсюдили важливу для себе інформацію на їхньому ж робочому місці. Це відео також демонстрували на зустрічах та конференціях громадських організацій, які захищають ці групи населення з метою ознайомлення законодавців з цією соціальною групою та з їхніми проблемами. Кількість онлайн-переглядів одного з матеріалів сягнула позначки в 10 000 осіб.

просто додайте гумору: p1

ІНСТРУМЕНТИ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ:

цифрова відеокамера, цифровий редактор, blip.tv, YouTube, блоги

ДЕТАЛІ ЗА ПОСИЛАННЯМ:

Сайт: <http://apnsw.org/>

Відео: <http://bit.ly/1CIB7N> (youtube.com)

● «Дамо Лукашенкові власний Лу-нет!»

Правозахисники в Білорусі

Білоруси створили групу сайтів, який назвали Лунет, присвячені дню народження Лукашенка, з метою висміяти його обіцянки посилення цензури в інтернеті. Два сайти з цієї мережі називалися LuJournal та LuTube, замість відомих LiveJournal та YouTube, і які були переповнені державною пропагандою з іронічними коментарями. Таким чином, вони привернули увагу до теми інтернет-цензури та політичних арештів блогерів.

ІНСТРУМЕНТИ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ: Блоги, LiveJournal, YouTube

ДЕТАЛІ ЗА ПОСИЛАННЯМ:

Лунет: <http://fromlu.net/>, Інтерв'ю: <http://bit.ly/mNFV3> (globalvoicesonline.org)

FREE EGYPT YOUTUBE CHANNEL

ASIA PACIFIC NETWORK OF SEX WORKERS

ЗАПЛАНУЙТЕ СВОЮ АКЦІЮ

- Навіть якщо ви використовуєте гумор у своїх акціях, важливо скомбінувати вашу тактику з сильними сторонами людей, яких ви хочете мобілізувати. Єгипетські плакати використали вміння молодих людей верстати та редагувати зображення та їхнє бажання розповсюджувати смішні картинки в інтернеті.
- У випадку з проектом ЛуНет, у акції не було єдиного координатора. В результаті необмежена кількість людей змогла створити власні пародії зображень та сайтів. Це також був вдалий хід з точки зору відповідальності та ризику - ніхто наодинці не відповідав за розповсюдження антивладної інформації.
- Інформація, яку ви можете передати в неформальній атмосфері, в караоке-барі чи пабі, може виявитися дієвою в плані зменшення страху, що також дозволяє людям наблизитись до проблеми. Цей принцип розповсюджується і на онлайн-спілкування.
- Гарно проведений час та суспільне визнання може бути ефективним мотиваційним чинником. У випадку зі вставленням фотографій Президента Муборака в популярні плакати чи створення спеціального інтернету для Лукашенка, люди залишали позитивні коментарі до кожної нової фотографії на сторінках соціальних мереж, в блогах, на відео- чи фото-сайтах. Така неформальна нагорода за участь в акції може змусити людей прикласти серйозні зусилля до найсерйозніших та суперечливих тем.

просто додайте гумору: p2

НАОЧНИЙ ПРИКЛАД

НАЗВА: Флешмоби в Білорусі

ХТО: Білоруські правозахисники

ДЕ: Площі Білорусі, 2006

САЙТ: http://community.livejournal.com/by_mob/

ОПИС

У відповідь на результати Президентських виборів у Білорусі в 2006 році, правозахисники використали інтернет для організації мітингів опозиції. Мітинги, організовані ними, називались «флеш-мобами» - швидкими та несподіваними діями, які виконувала велика група людей у людних місцях і яка швидко розсіювалась після виконання цих дій. Ці флеш-моби, в основному, організовувалися через сайти, блоги, СМС та чати за день-два перед подією. Такі зібрання мали особливе значення в Білорусі, оскільки несанкціоновані громадські зібрання заборонені владою.

Під час одного з таких флеш-мобів близько 40-50 людей зібралися на одній з людних площ і почали їсти морозиво, таким чином в доволі гумористичній формі привертаючи увагу до обмеження права на вільні зібрання. Не зважаючи на те, що молоді люди не робили нічого, окрім того, що їли морозиво, декілька осіб були заарештовані. Інші сфотографували арешт і ці фотографії швидко поширилися в LiveJournal та на інших сайтах. Таким чином, цей флеш-моб привернув увагу міжнародних ЗМІ. «Результатом цього флеш-мобу стало те, що багато людей змогли побачити, наскільки жорстокою та дурною може бути наша влада, якщо вони вже арештовують людей тільки за морозиво. Люди побачили, що з наших суспільством щось не так», - розповідає Женья Мантсевич, білоруський журналіст та блогер.

ІНСТРУМЕНТИ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ:

Приватні та публічні сторінки LiveJournal, ICQ. Текстові повідомлення за допомогою мобільних телефонів.

МАСШТАБ: 12 флеш-мобів - реакція на вибори 2006 року; найвіддаліші флеш-моби збирали 100-200 людей. Більшість учасників були з Мінська.

ВАРТІСТЬ: Безкоштовно. Невеликі витрати на надсилання СМС.

РЕСУРСИ: Доступ до інтернету та мобільних телефонів

ЧАС: Від декількох годин до декількох днів. Цього достатньо, аби скоординувати людей для участі у флеш-мобі. Не можна розтягувати підготовку на довший термін, оскільки інформація про захід може потрапити в поле зору влади.

РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ: 1

ДЕТАЛІ ЗА ПОСИЛАННЯМ:

Блоги та фотографії: http://community.livejournal.com/by_mob/

Стаття: <http://bit.ly/11hBvm>

Критичний аналіз: <http://bit.ly/3pmAPN>
(neteffect.foreignpolicy.com)

ЗРОБІТЬ ЦЕ САМІ

Запитайте себе

- Чи будете ви просити людей зробити щось самостійно для вашої акції: фотографії, відео, мультики? Як ви будете розповсюджувати ці документи онлайн і які заходи ви приймете для захисту анонімності учасників?
- Прослідкувати всі зображення та відео-матеріали, які створюватимуть учасники для акції, - доволі складне завдання. Яким чином ви будете зберігати ці матеріали?
- Яким чином ви будете шукати компроміс між повагою до людей, задіяних у вашій акції, та сатиричним змістом? Скільки гумору ви можете дозволити собі у вашій акції, щоб люди поставились до вас серйозно?
- Наскільки серйозними можуть бути наслідки у вашому регіоні для тих, хто критикує владу і людей, наділених владою?
- Чи звернетесь ви до ЗМІ напрому з проханням написати про вашу акцію?
- Чи існує зв'язок між вашою спонтанною пародійною акцією та правозахисними організаціями, які планують «традиційніші» заходи? Чи варто вам зв'язуватися з цими організаціями?
- Як вам вдасться подолати прірву між онлайн-акціями та реальними діями?

просто додайте гумору: р4

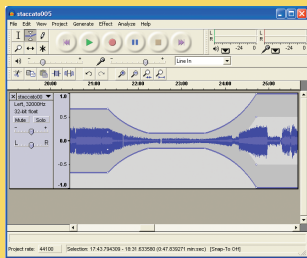
Декілька ідей, які допоможуть вам реалізувати замислене

- 1 Якщо ви не можете використовувати Twitter чи подібні сервіси для поширення багатьох повідомлень та швидкої координації акції, ви можете надсилати текстові повідомлення на мобільні телефони ваших прихильників. Працівники секс-індустрії використовували цей метод для організації флеш-моба «відкритих червоних парасоль» - символу їхньої акції. Їм вдалося організувати цю акцію всього за кілька годин.
- 2 Ви можете поширювати інформацію за допомогою рінгтона. Після президентських виборів 2004 року на Філіппінах активісти зробили рінгтон з записаних розмов президента, в яких доводилось, що вибори були сфальсифіковані. Цю розмову наклали на музику для створення повноцінного рінгтону. Цей рінгтон став одним з найбільш завантажуваних у світі. Одна організація запропонувала оригінал телефонної розмови і дала можливість усім зацікавленим створювати власні оригінальні рінгтони.
- 3 Використовуйте для своєї акції перероблені чи пародійні зображення, які були опубліковані в блогах чи на сайтах соціальних мереж, роблячи з них плакати, трафарети.
- 4 На додаток до створення пародійних сайтів, таких як ЛуНет, ви також можете створити пародії новинних сайтів, які критикуватимуть підцензурні ЗМІ, а також даватимуть практичну інформацію та факти оригінальним та несподіваним шляхом.

ПОПУЛЯРНІ МЕТОДИ:

Зміксуйте власний рінгтон та розповсюджуйте інформацію за допомогою гумору

Якщо ви хочете привернути увагу до коментарів, зроблених політиком чи відомою суспільною особою, ви можете копіювати їх з радіо чи телевізійної трансляції, додавати музику та створювати власні рінгтони. Audacity (<http://audacity.sourceforge.net/>) - безкоштовна open source програма, яка може допомогти вам здійснити задумане. Ця програма проста у використанні і дозволяє не тільки створювати нові записи, але й монтувати їх в один кінцевий продукт. Детальніше про те, як створити власний рінгтон, ви можете знайти на Audacity Wiki (<http://bit.ly/6i3wS>). Ви можете публікувати створені вами рінгтони на вашому сайті чи на популярному сайті з великою кількістю рінгтонів <http://www.phonezoo.com/>; розміщення вашого продукту саме там сприятиме його популярності.

просто додайте гумору: р5

КОРИСНІ ПОРАДИ

АЛАА, ТЕХНОЛОГ-РОЗРОБНИК OPEN SOURCE, ПРО ГУМОР ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ «ВІРУСНИМ ШЛЯХОМ»:

«В Єгипті ми живемо при диктатурі вже 25 років. Якщо я надішлю жарт про Президента 10-трьом друзям, кожен з них, у свою чергу, надішле її своїм друзям, суть жарту може частково змінитися, але він, як вірус, розповсюджуватиметься дуже швидко».

ПРАВОЗАХИСНИК З БІЛОРУСІ ПРО ОБМЕЖЕНІ МОЖЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТУ:

«Флеш-моби не відзначалися популярністю в багатьох регіонах Білорусі, оскільки інформація про них залежала від інтернет-активності спільнот, а доступ до інтернету в нас доволі обмежений. Однак, флеш-моби були важливими, тому що вони продемонстрували нові та творчі ідеї і об'єднали багато молодих людей, які, можливо, ніколи й не приймали участі в жодних політичних чи громадських акціях».

САМІ ГАРБІА З GLOBAL VOICE ПРО ПРОВОКАЦІЇ ВЛАДИ:

«Гумор - це перша сходинка на шляху до руйнування табу та страхів. Змусити людей сміятися над такими небезпечними явищами як диктатура, репресії, цензура - це перша зброя проти страху... Не подолавши власного страху, неможливо досягнути позитивних змін. Я вважаю, що гумор - це дуже ефективно».

